

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvömá-
dájában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Községek évszázados jubileuma.

gymást érik megyénkben a jubileumok. Nem olyanok, minőket ma már feles számmal látni léptenyomon s minőket többnyire kis emberek szoktak maguknak némi titulások alatt insceniroztatni, hogy életükben legalább egyszer ők is nagyok és ünnepek lehessenek.

Községek, egész nagypolitikai testületek jubilálnak, megyénkben való letelepedésük százados évfordulója alkalmából.

Száz esztendő még a történelemben is nagy idő és valóban valami ösztönserző érzés indítja az embert örömmilatkozatokra, hogy osztályrészeül jutott megérni községének egy évszázados fennállását.

Szinte akaratlanul is az első gondolat ezen jubileumok alkalmából: összehasonlítani a község jelenlegi állapotát a kezdetleges megalakulásival. És ezen községek, melyek most jubiláltak, névszerint Feketehegy és Uj-Verbász valóban megelégedéssel tekinthetnek vissza a lefolyt száz esztendőre. Minden tekintetben oly haladást mutatnak, minőt más vidéken község száz év alatt alig érhet el.

Azonban mi nem kizárólag e két községről, hanem mellettük és velük együtt mindazokról meg akarunk itt emlékezni, melyek ez idén vagy mostanában fogják évszázados fennállásukat megünnepelni. És ilyenek lesznek nem kevesen; mert mostanában van száz esztendeje annak, hogy a dicső emlékeztető II. József császár a törököktől és más barbároktól kipusztított vidékünket újból betelepítette.

Örülünk és örülni fog velünk minden jó érzésű magyar honpolgár, midőn látjuk, hogy ezen községek, melyekben legnagyobb részt német ajkú nép lakik, jubileumukon a magyar hazához és földhöz való ragaszkodásuknak oly lelkesült, oly utógondolat nélküli nyilatkozatait hallatják, hogy a közös haza iránti érzés mélységére akármelyik tszgyökeres magyarral bátran említhetők egy sorban. Annál becsebbek előttünk ezen nyilatkozatok, mert részint már méltó tettekkel megpecsételték, részint pedig a jövőre kihatólag igen üdvös, hazafias cselekvéseket ígérnek.

Távol van tőlünk ezen derék, munkás, erkölcsös elemnek mindenképen kiérdemelt jóhírnevéhez közeledni; csak kötelességet vélünk teljesíteni és fennszóval megmondani azt, a mit többen közülük már is nemes igyekezettel és hasznos sikerrel megkíséreltek, midőn az ily jubiláris napok intézőinek figyelmét egy fontos körülményre felhívjuk.

Használják fel a nép jogos örömeinek és hazafias lelkesültségének efféle perceit arra, hogy a **községben magyar óvoda létesüljön**. Ez kis költség, nagy áldás. Dúsan kamatozó befektetés. Minden toasztnál szebben beszélő hazafiság.

Komoly lépés a nyelvben élő anya-nemzettel való összeforrásra. Az ország erősségének s tekintélyének egy-egy szegletköve. A hazafiságnak vérbe csepegtetése. Minden imánál hatékonyabb hazaszeretet. Tettekkel való nemzeti apostolkodás.

Es könnyen megy; bizonyosága ennek a számos helyen elért siker.

Igy aztán, majd ha az illető községek másik emberöltője megéri az új századot s jubileumot ül: akkor vele együtt Magyarország Geniusa is jubilálni fog. Mert alkalma lesz gyönyörködni abban, hogy a kik velünk egyek érzésben, egyek nyelvben is. És ez a két kapocs olyan erős, hogy azzal egyesítve, soha nem választ bennünket szét semmiféle ármány. Ugy legyen!

A nép és a régiségek.

O-Kanizsa, 1885. május hó 28-án.

Megyénk is egyike hazánk azon részeinek, melyek gazdagnak ígérkezik és, de különösen középkori leletekben.

A történelem tanúsága szerint a Duna és Tisza köze a mohácsi vész után kitakarodó törökhad által elpusztítván, az elpusztult községek soha többé fel nem építették, nevék is a feledékenység homályába ment. Ezt megelőzőleg — mint ez népünkél ma is emlékeztetben van, — községünk határában húzódo telecskai dombláncolat egyik magasabb pontján a eseh rablók virágzása korában általuk birtokolt vár állott volna. Igazolni látszik ezen állítást, egy eseh utazónak pár évtizeddel ezelőtti ide jövetele, ki mint állítja, a volt vár teljes rajzát is magával hozta vala, hogy annak segítségével a rablók által, elűzetésük alkalmával elrejtett kincseket meglelhesse. Népünk azóta több ízben próbált szerencsét, de időközönként lett egyes arany, ezüst és rézpénzek kívül — kutatása eredménytelen vala, s ha a mondának hitelt adhatni lehet, egy családról állítják, hogy nagyobb mennyiségű arany és más ércpénzt talált volna, de ez már régen volt.

Hol az állítólagos eseh rablók fészke állott, a talajból az eső több ízben mosott ki egyes ércpénzeket, melyeket a találók, ha értékteleknek látszott, ismét elszórtak, az értékesebbeket pedig u. m. arany vagy ezüstöt, csekély aron adták el az aranyművesnek, ki azt iparában felhasználta vagy ha nagyobb hasznot remélt belőle, az ily tárgyakat kereskedőknek adták el.

Mióta megyénkben a régészeti társulat megalakult, célul tűzvéni ki a megye területén lelt és leltető régiségek összegyűjtését, hogy így egy megyei régészeti gyűjteményt teremthessen, — azóta is nem egy értékesebb tárgy találtatott községünk határában és jutott az előbbi időkben találtak sorsára. S miért? Népünknek részint nincs tudomása arról, hogy a talált tárgyak a megye által összegyűjtetnek, részint nincs érkeke ahhoz, hogy az ily tárgyakat megőrizze és azokat rendeltetési helyére elküldje, s ha pedig lennének képvisel — csak úgy potomra mint egyesek mondani szokták — éppen nem hajlandó átadni.

A fent említettek figyelembe véve, mily intézkedés válna célravezetővé, hogy a nép által leltet igazi rendeltetési helyükre jussanak? Ha valaki célszerűbbet ajánlani tud, ne késsék e lap útján a régészeti társulattal közölni, ki, ha célszerűnek látja, bizonyára nem fog késni annak keresztülvitelével.

Hogy népünk a talált régiségek összegyűjtésére ne csak rászokjon, de annak az illetékes helyére való elküldését meg is kedvelje, — intézkedhetnek a megyei régészeti társulat akként; hogy minden egyes községben az előjáróság által, a templomok előtt mint ezt más tudni valókkal tenni szokták, kihirdetnének és oly tárgyakért melyek értéket képviselnek, megfelelő jutalmat tűzne ki. Szerintem ez lenne a legegyszerűbb mód a népnek tudomására hozni mit különben soha, vagy hosszú idők telte után tesz sajátjává.

Hogy népünknek nincs tudomása a régészeti társulat céljáról, igazolja a legutóbbi időkben talált tárgyaknak elkötva-vetítése, ugyanis: a közelmúlt napok egyikén Popovits György ur szállásán a munkások egyike egy régi aranytalál, melyet a helybeli aranyművesnek el is adott 4 forint; ki azt, mint ki-jelenté Budapestre szándékozott eladás végett elküldeni: a leletről azonban a szállás tulajdonosa véletlenül tudomást szerzett, hosszú rábeszélés és egy torint nyereség ígérete mellett megvette az aranyművestől, mely, mint azt az illetőnek nagybátyja Popovits Mitó ur kijelenté a megyei régiségtárnak fog elküldetni.

A talált arany egyik lapján látható körirat REGIS-ISTE DVKAT SIT-XPPE DAT-Q-TV melyen belül ótugaras 19 csillag vesz körül egy álló fejedelmi koronát alkot, mely baljában könyvet látszik tartani, jobbát áldólag emeli maga elé; a másik oldalán a lap két részre osztva egy függélyes vonalalaku kidomborodás által, melyet középen a bal részen álló alak jobbkezevel fog át, — az alak feje felett dícsalény alakú félkör, közepén keresztel: a jobb részen térdelő koronás alak imára összetett kezekkel, előtte X, e fölött V és fölött D betűk, mely után a körirat következő PASCCTCO a bal részen egymás felett TENEV. M. S. betűk.

A leirt régi arany rendeltetési helyére jutand, nem úgy az ez előtt találtak egyike, melyet a találótól bizonyos egyén potom áron vett meg, melyet azután az illető Budapesten 13 forintért adott el az ily tárggyal kereskedőnek. A mult évben az itteni sirásó által talált régi arany karperec pedig az itt helyi aranyműves tégléjében alakult át fűgökké.

Több hasonló esetet lehetne felsorolni, azonban ezek is eléggé meggyőzhetik a megyei régészeti társulatot, hogy ha akarja, hogy a megye területén lelt régiségek a megyei régiségtárba kerüljenek, intézkednie kell, hogy a nép is tudomást szerezhessen a ki-tűzött célról.

A tekt. Szerkesztő ur szíves közvetítését kérem, hogy Lipták Sándor tanyai tanító ur által a megye

régiségtára számára átadott egy darab régi ezüst és egy darab rézpénzt rendeltetési helyére juttatni szíveskedjék. (Atadtam.) r. l.

Hírek.

Rezső trónörökös ő fensége május hó 28-án délelőtt fél 11 órakor utazott át Szabadkán „Oreska bará”ra.

A trónörökös vadászata. Szabadkáról távirják mult hó 28. kelettel a „Nemzet”-nek: Rudolf trónörökös ma délelőtt háromnegyed 11 órakor Zimonyba utaztában ideérkezett s lelkes óvációban részesült. A városi lakosság a trónörökös érkezéséről értesülve, nagy tömegekben vonult ki az államasutak indóházához, és a vonat megérkezésekor lelkes éljenzésbe tört ki. A közönség körében a városi hatóság és az előkelőség színejava volt jelen. A trónörökös a váratlan fogadtatás által láthatólag kellemesen volt meglepetve s kocsija ajtajához lépve, barátságos főhajttással köszöntö meg az üdvözlők éljenzéseit. A vonat 12 percig állott Szabadkán, s tovább robgott Zimony felé.

A m. kir. kultuszminiszter Kardos Gyulát, bajai földinket, a budapesti mesteriskola nevendékét, állami ösztöndíjjal Bécsbe küldötte, hogy ott egy híres művész képeről másolatot készítsen.

Torday Kálmán észak-bácskai 4. sz. honvédszázalajbeli sz. á. hadnagynak a m. kir. honvédség kötelékéből kérelmezett kilépése, a védkötelezettség teljesítése után, viselt tiszti rendfokozatának megtartása nélkül megengedtetett.

A m. kir. igazságügyminiszter Furman Gyula apatini kir. járásbíróági irnokot a zombori törvényszékhez helyezte át.

Az igazságügyminiszter. Krajnik László szabadkai kir. járásbíróági irnokot a károlyfalvai kir. járásbíróshoz helyezte át.

A szabadkai járásbíróshoz irnoki állomásra 4 hét alatt pályázat van hirdetve.

Putnik Rezső Zomborban felkéri mindazon volt tanulóit, kik Kalocsán 1876. június 12-én tették le az érettségi vizsgálatot és ugyancsak e napnak 9 éves fordulóját tűzték ki összejövetelükre, a nagyobb résznek beleegyezésével, illetve megbízásából értesíti, hogy az összejövetelt f. évben Kalocsán, de nem június 12-én, hanem július hó 8-án tartandják meg, hogy így az előző osztálybeliekkel, akik ugyan-ezen napon tartandják meg 10 éves összejövetelüket, találkozhassanak.

Feketehegy nagyközség május 31-én ünnepelte meg alapításának százados emlékűnnepét. Ez alkalomból megemlítünk pár adatot Feketehegy községének településére vonatkozólag. 1784-ben több kunhegyesi földetlen lakos folyamodott valamely kincstári birtokra való áttelepedés végett, a mi nekik megengedtetett és Feketehegy pusztát kapták lakóhelyül. Ezen települni akarók közül sokan visszaléptek és a településhez szükséges családok legnagyobb része Hevesmegye Tisza-Bura nevű községéből kerültek ki, a kik kivétel nélkül magyarok s a református egyház hívei voltak. De a település nem történt meg minden baj és viszálykodás nélkül. Ugyanis egyes bujtogatók elhíttetni akarták a néppel, hogy nekik nem Feketehegy, hanem Feketető adatott a településre, és ezen bujtogatók roppant károkat okoztak, sőt ezek miatt sok család vissza is tért a Kunságba, a kik helyett azonban mások, különösen tótok jöttek, a kik csakhamar beleolvadtak a magyarságba. A viszálykodások megszűntével csakhamar virágzásnak indult a község. A mai díszes ref. magyar templomnak 1800. ápril havában tették le alapját. 1805-ben már három tanító és egy leánytanító volt. 1820-ban a szomszéd községekből németek kezdtek bevándorolni, a kik közül a reformátusok a magyarokkal egy egyházközséget képeztek egész 1850-ig, midőn a német reformátusok különválva leányházzá alakultak. Az ágostai evangélikusok 1827-ben szervezkedtek leányegyházzá és 1860-ban ez anyae gyházzá változott. A németek szorgalma a magyarokra sem maradt hatás nélkül és így mindkettő vállvetve elébb akart menni a másiknál és szorgalmas munkája után gyarapodni. De a nagyobb mérvű fejlődés és gyarapodásnak igen nagy akadálya volt a lakosok régi jobbágyi viszonya, mely körülmény súlyos békával nyűgözte le a földművest. Ezen terhes helyzetet megszüntette az 1848-iki országgyűlés azon határozata, mely a jobbágyiságot örökre megszüntette. Azonban a szabadságharc alatt sokat szenvedett ezen község. Ugyanis a felzigatott szerbek a községre törve, annak lakosait menekülésre kényszerítették és sokan eskis életüket menthették meg. Az elmenekült lakosok csak 11 hét múlva térhettek haza. Azonban otthon újabb szomorúság várt rájuk; a községre részben leégetve, lakaikat feldúlva és kirabolva, hátrahagyott vagyonukat teljesen megsemmisítve találták. E borzasztó csapást a község csak hosszú évek múlva heverte ki. Jelenleg a község virágzó körülmények között van és különösen a budapest-zimonyi vasutvonal termékeny határának értékesítését nagyban fokozta.

Megsemmisített sajtóügy. A kir. Curia sajtóügyi tanácsa május 28-án Szabó Miklós elnökölte alatt tárgyalta Bachmann Antal s társai által beadott semmisségi panaszt, mely a f. évi március 21-én a „Fortuna”-ban tartott tárgyalás alkalmával hozott marasztaló ítélet ellen adatott be. Dr. Paiss Andor előadó az ügy ismertetésénél előadja, hogy Kellér István ügyvéd a „Neusatzer Zeitung” szerkesztője, Bachmann Antal, Fischer Ferencet, Geiszler Józsefet és Kaltner Jánost, újdéki tanítókat bepanaszolta azért, mert a „Bács-Bodroger Zeitung” nyilteleben nyilatkozatot közöltek, melyben hazugnak, revolvézónak, becsület-rablónak s fitymálónak nevezik. A rágalmazás miatt emelt vád következtében a végtárgyalás megtartott s az esküdtszék a vádlottakra nézve nem a rágalom, hanem a becsület-értés vétsége miatt marasztaló ítéletet hozott, elítélvén őket egyenként 60-60 forintnyi pénzbüntetésre. Ezen ítélet ellen Bachmann Antal s társainak védőügyvéde, Komjáthy Béla semmisségi panaszt adott be, Fischer Ferenc pedig felebbezést adott be, mert a magánvádló neki ígéretet tett, hogy őt nem fogja elmarasztalítani, de a vádat nem vonta vissza. A kir. Curia félórás tanácskozás után az egész eljárást megsemmisítette s a sajtótörvény 94. §-a értelmében az igazságügyi miniszterium, más esküdtszék delegálása végett meg fog kerestetni. A megsemmisítő határozat azzal indokoltatik, hogy a „Neusatzer Zeitung” 1884. évi 37-ik száma s az 1885. évi 25-ik száma, melyek a vizsgálati iratokhoz voltak csatolva, nem olvastattak fel, sőt az erre vonatkozó kérelem elutasított; továbbá, hogy, habár az esküdtszéknek feltett első kérdés töröltetett, a többi kérdésekre adott válaszokban mégis hivatkozás történik mindig az első kérdésre és végre, hogy a szobájukba visszavonult esküdteket, midőn már egy fél óráig tanácskoztak, az elnök visszarendelte s előttiük a vád érdekében egy okmányt olvastatott még fel.

A titeli járásbírósnál 4 hét alatt segéd szolgálai állomásra pályázhatni.

Megjelent a Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület havi közlönye a „Gazdasági Értesítő” 5. száma következő érdekességgel: Hozzunk mezőgazdaságunkba helyes arányt! — Kiosztandó könyvek. — Mikor kaszáljuk a heréseket. — A gyümölcsfák nyári trágyázásáról. — A legelők vetése és ápolása. — Nyers termelés és ipar. — Az új német vámosok. — A gazda teendői június hóban. — Vegyesek: A gyümölcsfák gyanta folyása ellen. Szer sárga fehéremű ellen. A fának repedezése, megvetemedése ellen. Tojás kivétel Európából Amerikába. A fák magasságának megmérése. Ölső fatapasz. Dér által ért növény ápolása. Hordó tapasz. A csigák kiirtása. Téli burgonya. A patkányok kiirtása. A megkeményedett bőr puhává tétele. Malacok elhullása. A philloxera terjedése elleni védekezés. Mész letisztítása ablaktáblákról. Fa és porcellán tárgyak összeragasztása. A tojás frissen tartása. A gazdasági egyll. száma Német országban. — Hirdetések.

Gantz József 4779 frtra becsült ingatl. jun. 2. Apatinban elárvereztetnek.

Vérboszu. Újdékről írják a P. N.-nak: Három év előtt az újdéki szállásokon Veszelinovics Lázár véletlenségből agyonlőtte Kerac Györgyöt. Ez utóbbit több havi börtönrre ítélték, a megöltnek atyja azonban megesküdött, hogy fiáért véres boszut áll. E hó 24-én este találkoztott egy magános uton Veszelinovicsal, s revolveréből hátába lőtt. A sebesült felgyógyulása kétséges. A gyilkos már jelentkezett az illetékes hatóságknál.

Weisz Ignác 4 ik zászlóaljbeli honvéd, Borsodi vezetéknévvel váltott.

A garai rom. kath. olvasókör alapszabályai a bemutatási záradékkal ellátattak.

Buzogány József 2434 frtra b. ingatl. május 31. O-Becsén elárvereztettek.

Az ómorovicsai kisdudovó egyesület alapszabályait a belügyminiszterium jóváhagyta.

Egy 4-6 latin osztályt végzett fiú gyógyszerész-gyakornokul felvétetik július 1-ig Szeghegyen Décsi Dező gyógytárába.

Újdéken Szász János, tekintélyes mélnök Terka nevű leánya, május hó 22-én elhunyt.

Szabadkán. „Szabadka” címmel május 31-étől új hetilap indult meg.

O-Kanizsáról írják: Mi szerencsések valánk megmenekedni a dör. s tagyától, (mely sajnos, hogy igen sok vidéket meglátogatott) a legjobb reményekkel kecsegtethetjük magunkat, látván vetéseink, ültetvényeink s gyümölcseinknek gyönyörű fejlődését.

— Az ünnepekre esett az orbáni országos vásár, sok pénztelen vidékit csalva hozzánk, akik bizony legtöbbnyire árulni jöttek; mi miatt az árak lanyhák maradtak. E kevés pénzforgalomnak vagy még inkább (tisztélet, becsület, de igazság is) rendőrségünk éber tevékenységének köszönhetjük, hogy zsebelés, lopás, veszekedés, épenességel nem történt s ezért elismerésünket a rendőrségnek, mert megmutatták hogy: rüdnök muszáj lönni! — A r. k. iskolások belátva a következő szorgos munkaidő miatt az évi zárvizsgálatoknak minél előbbi megtartása szükségét, 28-án ülést tartott melyen a vizsgálatok jun. 5-től 19-ig bezárólag s a „Te Deum” 21-én határozattal megtartatni. — Május 30-án képviselői gyűlés (községi) tartatik, melyen egyuttal több fontos tárgy elintézésével mellett egy segédjegyzői állás fog betöltetni, mely állásra többen verik a vasat; legtöbb kilátása van a megválasztásra Pekla Péter sok év óta jelesen működő inoknak és Eisenstädter Mórnak. (Mindkettő magunk nevelése.) — A vallásos szellem ápolására jótékonyan hat helybeli földbirtokos Tóth Pál által a zenta-szabadkai országút mentében emelt, május 31-én Mészáros Ignác prép. pl. úr által eszközöndő kereszt-felszentelés; az ezzel kapcsolatos ünnepélyre s az utána következő ebédre (mely némelyek által nem épen a legérdekeltebb résznek tekintetik) meghívott a lakosságnak színe-java. L. I.

A Szabadkán f. évi május 9-én a magy. kir. honvédek özvegyei és árváinak javára rendezett szini előadás és népiünnep tiszta jövedelme 428 frt 30 kr.

Az újdéki evangélikus templom alapkövét ma teszik le.

A szabadkai kath. legényegyesületnek ez idjüleg 13 alapító, 230 pártoló és 144 rendes és rendkívüli tagja van.

A f. évi május 30-án reggel, a Zombort érintő fiúmeieket megvendégelésé céljából aláírt és fizetett: Sándor Béla 5 frt, Széchenyi József 5 frt, Mihályi János, Karácson Gyula, dr. Vojnits István 3-3 frt, Bertolino Sándor, Kozma László, Gruber Vince, Lelbach Keresztély, ifj. Vojnits István, Hauke Imre 1-1 frt, Olvashatlan 50 kr., Gajdosovits 1 frt, Szakácsy Ferenc 50 kr., Beke Gyula 2 frt, Trischler Ferenc, Szauerborn Károly, Weidinger S. Zs., Kupuszarevits esperes, Vuits A. Miklós 1-1 frt, Gromilovits, Petrovits D., Koszaniés, Bikar Simon, Pekánovits A., N. N. 50-50 kr., Pribil Ernő, Patnik Rezső, Esztergamy Károly, Schaffner J., Gergurov, Donoszlovits József, Csibás Benő, Maximovits, Moits Sándor, Radulovits, Falcione Nándor, Zsulyevits Ernő, Athanackovits György, dr. Pavlovits Simon 1-1 frt, Bikar Vazul, N. N., Kapdemort György, Manojlovits Prokop, Purman, Gaál, Lalosevits Miklós, Olvashatlan, Hrabovszky 50-50 kr., Wiener Mihály, Mrákovits, Barthal, Hoffmann, Falcione Gusztáv, Heindlhofer R., Roh-im Sándor 1-1 frt, Koczár Zsiga, Radics György, Fejér Gyula, dr. Hável 2-2 frt, Weisz Vilmos, Dzsinitz Lukács, ifj. Donoszlovits József, Baranyai, Kovács D., Kiss Endre, Blüh Benő 50-50 kr., Gallé Emil, Tunner Nándor, Kubicska Hugó, Stefkovits Károly, Prámer, Vojnits Dániel, Jeszenszky Dezső, Szól, Városvy, Margalits, Kovacsits, dr. Bümel Ede, Zsuffa, Bergmann, Gottlieb, Sztójácsovits, Czírűsz, dr. Simon, Malesevits, Molnár 1-1 frt. Összesen 94 frt. — Az összeírt adományból az elfogadás költségei 84 forintot vettek igénybe. A főlösleg 10 frt iránt a tanári testület úgy intézkedett, hogy az átadott a gymn. szegény tanulókat segélyező egyesületnek, tőkétére gyarapítására. Midőn itt a nyilvánosságnak ekként beszámolólnék, kedves kötelezőségemnek ismerem a nagyérdemű közönségnek a legmelegebb köszönetemet nyilvánítani, egyrészt, hogy a fogadtatás költségeihez oly bőkezűen hozzájárult, másrészt, hogy a fogadtatást tömeges és ünneplés megjelenésével emelni kegyeskedett. Köszönetem nyilvánítom a vasúti állomás kitünő főnökének Czettler János urnak, ki a rendezés munkájának orozslánrésze. A fiúmeieket a mily jó emléket hagytak itt, bizonyára oly szép emléket vittek magukkal. Radics György, főgymn. igazgató.

Pater Béla, áll. keresk. isk. tanár Újdéken eljegyezte Kerbach Anna kisasszonyt, ottani állami polg. leányiskolai tanítónt.

A szabadkai közs. főgymnasium ifjusága a szegény tanulókat segélyező egyesület javára hangversennyel egybekötött tavaszi mulatságát ma tartandja meg Palicson.

Dr. Balassa József bajai fiatal nyelvész földink, a „Magyar Nyelvőr” dolgozó társa, azon kiténtetésben részesült, hogy a magy. tud. Akadémia „Szöveggyűjtemény” című művét megdícsérte.

Szauter József, újdéki mérnök, kiadja a város részletes térképét.

Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a zombori adókötelezettek vonatkozó 1885-1886. évi érvénytel megállapítandó III. osztályu kereseti adóaljstrom az 1 ső tételtől 40 ik tételéig f. é. június hó 15-én, a 41. tételétől 84. tételéig pedig június hó 16-án az adókövető bizottság által tárgyalás alá fog vétetni. A tárgyalások a kir. adófelügyelőség helyiségeiben (megyeházában) mindig délelőtt 8 órától 12 óráig tognak tartatni. Zombor, 1885. május hó 28-án. A városi tanács.

Szabadkán a jövő iskolai tanévre a főgymnasiummal a II. ik párhuzamos osztály felállítását határozta el a legutóbb tartott városi közgyűlés; és ennek folytán két tanszékre lesz pályázat hirdetve.

Vásárügyi rendtelenség. O-Becséről írják: Az országos vásárok alkalmából gyakran hallani panaszokat, különösen a helypénzszedés és a vámházaknál. Petrovoscilló község helypénz-bérlője már több ízben felszólította a miatt, hogy a megyei tarifában kitüntetett összegeknél magasabbakat fizettetett magának. Most egy újabb eredeti esetet beszél egy helybeli jó barátom Ugyanis a legutóbbi — mult heten megtartott — moholi országos vásár napján, vendég indult hozzá Adán keresztül. O-Becsére, az országút egyenes vonalban van kimérve, ezen irányban terjed egészen O-Becse alá. Mohol, Petrovoscilló falvak messze balra esnek a Tisza mellett, a miből az következik, hogy Adáról O-Becsére az országúton eljuthatni anélkül, hogy a fenti két községet csak érinteni is kellene. De nem így fogja fel azt Mohol községének megbizottja vagy bérlője, aki vásár alkalmával a községen, illetve vásáron keresztül utazókat megadóztatni van hivatva, így történt, hogy barátom vendége, dacára hogy kijelentette, miszerint neki nincs szándékában a moholi országos vásáron gyönyörködni és dacára, hogy ő nem balra a község felé, hanem jobbra az országúton indult tovább, a vásárra igyekvőkkel egyformán köteles volt Mohol község pénztára javára adóját lefizetni, vigaszképen azt a biztosítást nyervén, hogy a másik kapunál kereszttől menet, mint olyannak, ki nem a vásárra szándékozott, pénze visszafizettetni fog. Odaér ezen állítólagos visszafizető helyre és mi történik? az, hogy nem tudni mi okból, az adót tőle itt is újra megveszik. Igaz, hogy az összeg nem valami magas volt, de egy krajcárt is illetéktelenül fizetni senki sem tartozik. Jó lesz a községnek jó híre fentartása tekintetéből az ily visszaéléseknek elejét venni.

Varga Károly h. ügyvéd és földbirtokos, a mult hóban Szabadkán ügyvédi irodát nyitott.

Újdéken Ernst János kedves leányát, Malvinát eljegyezte Halm Ignác verseci nagykereskedő.

Virtler Károly helybeli ügyvéd ur, intézetünknek egyik jóakaró barátja 1 darab cs. aranyat; Horváth Béla VI. o. jó tanulókné szülei szintén 1 db. cs. aranyat bocsajtottak a tanári kar rendelkezésére, hogy az év végén jutalmul adja két jó fiúnak. Fogadják a nemeslelkű adományozók legmelegebb köszönetemet. Radics György, főgymn. igazgató.

Utépítés. A szabadka-bajai vasút egyik 2-2 km. hosszú utjának kiépítése végett az ajánlatok 1500 frt bánompénzzel jun. 3-án déli 12 óráig nyújtandók be Zomborban az alispánhoz. (Igy írja ezt az „Építési Ipar”; abból vettük ki e hirt. Szerk.)

A bajai főgymnasium tanára, dr. Platz Bonifác, a magyar tud. akadémia által 250 frt jutalomban

részesített a mult évben megjelent Ember eredete című munkájáért.

A szabadkai közs. főgymnasiumnál rendes gymn. tanári és ideiglenes helyettes tanári állásra június 20-ig pályázat lesz hirdetve.

Gyászhir. Zsupanszky Izidora f. hó 1-én d. e. 10 órakor hosszas szenvedés után élte 5-ik évében Ó-Szávacon elhunyt. Az elhunytat szüleinél Zsupanszky Lyubomir és neje Jovarovics Heléne kivül gyászolják a számos rokonok. Béke porai felett.

Szabadka városa a beregmegyei közművelődési egyesület alapító tagja lett 50 frttal.

Vasuti menetrend 1885. évi június hó 1-től.

	711	701	713	703
	omnibus.	személy.	omnibus.	személy.
Szegedtől Szabadkákig:				
Szegedről indul	3.30	8.10	10.45	6.52
Horgos „	4.21	8.38	11.36	7.20
Palics „	5.01	9.05	12.16	7.47
Szabadka „	5.20	9.18	12.35	8.00
Szabadkától Szegedig:				
Szabadka indul	6.30	2.33	6.38	10.35
Palics „	6.44	2.54	6.53	10.51
Horgos „	7.10	3.41	7.19	11.29
Szeged „	7.36	4.21	7.45	12.00
Szabadkától Eszékig:				
Szabadka indul	6.02	1.45	8.40	
Bajmók „	7.03	2.30	9.25	
Militics „	7.45	3.00	9.55	
Zombor „	8.13	3.22	10.16	
Szt. Iván „	8.42	3.43	10.37	
Szánta „	9.01	3.58	10.55	
Gombos „	9.16	4.10	11.07	
Erdőd „	11.06	5.12	12.30	
Dálya „	11.51	5.26	1.40	
Dráva-Szarvas „	12.12	5.43	1.57	
Eszékre „	12.43	6.06	2.22	
Eszéktől Szabadkákig:				
Eszékről indul	8.20	3.30	12.23	
Dráva-Szarvas „	8.48	4.02	12.55	
Dálya „	9.10	4.55	1.55	
Erdődre „	9.26	5.11	2.09	
Gombosról „	10.16	6.36	3.09	
Szánta „	10.31	6.54	3.25	
Szt. Iván „	10.46	7.15	3.40	
Zombor „	11.14	8.01	4.07	
Militics „	11.30	8.24	4.23	
Bajmók „	12.07	9.21	4.59	
Szabadka „	12.49	10.12	5.41	
Zomborból Budapestig:				
Zombor indul	4.07	11.14	8.01	
Szabadka „	5.41	12.49	10.12	
Szabadka „	6.18	2.02	10.50	
Kis-Körös „	7.57	3.43	1.13	
Kis-Körös „	8.20	3.55	1.30	
Budapest „	11.15	7.15	5.50	
Budapestről Zomborig:				
Budapest indul	7.55	3.25	9.00	
Kis-Körös „	11.06	6.33	1.29	
Kis-Körös „	11.15	6.40	1.49	
Szabadka „	12.53	8.20	4.30	
Szabadka „	1.45	8.40	6.02	
Zombor „	3.15	10.10	8.03	
Zomborból Zimonyig:				
Zombor indul	11.14		4.07	
Szabadka „	12.49		5.41	
Szabadka „	9.39	1.24	6.28	9.10
Csantavér „	1.48		9.44	6.36
Topolya „	2.07		7.02	10.15
Kis-Hegyes-Feketehegy „	2.30		10.45	7.37
Verbász-Kula „	2.50		7.32	11.11
Ó-Kér „	3.08		11.34	8.21
Kiszacs „	3.25		11.55	8.42
Újdék „	3.56		8.22	12.30
Pétervárad „	4.12		8.31	12.47
Karlóca „	4.23		8.40	1.03
Beeska „	4.46		1.40	10.48
India „	5.01		9.12	2.02
Mitrovica „	7.09			1.40
Mitrovica „	2.25		9.15	2.17
India „	5.08		2.34	11.18
Ó-Pazna „	5.21		2.51	11.56
Uj-Pazna „	5.34		3.06	12.12
Batajnicia „	5.45		3.13	12.44
Zimony „	12.57	6.06	9.57	3.33
Zimonyból Zomborig:				
Zimony indul	3.34	10.33	6.09	8.31
Batajnicia „	11.01		8.52	3.56
Uj-Pazna „	11.15		9.02	4.13
Ó-Pazna „	11.32		9.14	4.33
India „	11.50		9.27	4.55
Mitrovica „	1.40		7.09	
Mitrovica „	7.38		2.25	
India „	12.07		9.32	5.05
Beeska „	12.32		9.50	5.33
Karlóca „	1.05	7.27	10.12	6.09
Pétervárad „	1.21	7.36	10.23	6.25
Újdék „	5.09	1.49	7.51	10.44
Kiszacs „	2.18		11.09	7.20
Ó-Kér „	2.39		11.27	7.47
Verbász-Kula „	3.06	8.35	11.50	8.17
Kis-Hegyes-Feketehegy „	3.29		12.09	8.40
Topolya „	4.02	9.05	12.36	9.16
Csantavér „	4.26		12.56	9.43
Szabadka „	6.54	4.59	9.38	1.22
Szabadka „	6.02		1.45	
Zombor „	8.03		3.15	
Szabadkáról Bajáig:				
Budapestről indul	9.00	7.53		
Szegedről „	3.30	10.43		
Eszékről „	12.23	8.20		
Szabadka (vendéglő) „	6.40	2.30		
Csikéria „	7.17	3.01		
Bács-Almás „	7.52	3.33		
Bikity-Borsód „	8.28	4.04		
Baja „	9.10	4.40		
Bajáról Szabadkákig:				
Baja indul	10.13	7.14		
Bikity-Borsód „	10.31	7.59		
Bács-Almás „	11.31	8.46		
Csikéria „	11.55	9.15		
Szabadka (vendéglő) „	12.25	9.50		
Budapestre „	7.15	5.50		
Szegedre „	4.21	12.00		
Eszékre „	6.06			

Észrevétel. A kövén nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve.

A Ferenc-csatorna részvény-társulat május 28-án délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését Türr István tábornok elnöke alatt. Előlk a közgyűlést megnyitván, jelenti, hogy 4879 A. betűs részvény tételt le 975,400 firt névérték képviseletében s hogy 20 részvényes van jelen, minek folytán a közgyűlés határozatképes. A pénzügyminisztert a közgyűlésen Leeb Péter min. tanácsos képviselte, jelen volt továbbá Szapáry István gr. főpán kormánybiztos is. A jegyzőkönyv vezetésére Mogyoródy Adolf, hitelesítőre Mátyus Arisztid és Gerster Lajos kérték föl.

Az igazgatóság évi jelentése a társulat múlt évi működéséről a következőket mondja:

A Ferenc-csatorna forgalma az 1884-ik évben 58,133 firt 65 kr. pénztári fölösleggel zárattott le. Ezen összeg a megelőző évhez, azaz 95,356 firt 49¹⁰/₁₀ kr-hoz hasonlítva 37,222 firt 84¹⁰/₁₀ krral kevesebb.

Ezen hanyatlásnak oka a beállott gazdasági és kereskedelmi válságban keresendő, mely a gazdasági termények árának rohamos hanyatlása által valószínűsített forgalmi és üzleti pangást idézett elő. Ehhez járult a csatornát, illetőleg még azon súlyosító körülmény is, hogy Bács megyében a terménynek mi-nőségileg annyira silányak voltak, hogy eladhatásuk csaknem lehetetlenné vált. A fő azonban, mely miatt a csatorna forgalmában minden erőfeszítésünk és igyekezetünk dacára gyökeres javulás nem állhatott be, abban fekszik, hogy a Béga-csatorna kiépítése ezen évben is elmaradt. Ezen csatorna kiépítése ezen évben is elmaradt. Ezen csatorna kiépítése ezen évben is elmaradt. Ezen csatorna kiépítése ezen évben is elmaradt.

Miután a Ferenc-csatornára nézve életbe-vágó kérdés, hogy a Béga-csatorna úgy építtessék ki, hogy az a Ferenc-csatornával egyenes összeköttetésben legyen, az igazgatóság saját költségén és saját közegei által egy alternatív tervet készítettett, s azt a m. kir. közmunka- s közlekedési miniszteriumnak benyújtván, az a műszaki tanács által tárgyalattott is. Remélhető, hogy a miniszterium ezen tervezetthez csatolt indoklásban kifejtett érveket méltányolva, a két csatorna egyenes összeköttetésének elvét el fogja fogadni. Ily nehéz viszonyokkal küzdve, és tekintve azt, hogy az igazgatóság a csatorna forgalmának biztosítása és fokozása végett ez évben is igen nagy befektetéseket volt kénytelen tenni; részint a már megforgált műtárgyak kijavítása, részint egészen új művek előállítására végett; a fent jelzettél kedvezőbb eredmény elérhető nem volt.

Nagyobb sikert jelenthetünk a kir. kormány azon ígéretét illetőleg: hogy a mohácsi védgát ki fog építtetni. Ezen védgát ugyanis már nagy részben készen van, s a még hiányzó résznek az érdekeltek általi kiépítése rövid időn eszközöltetni fog. Azon veszedelem tehát, mely ezen gát hiánya miatt a tápasatorna fenmaradását folyton fenyegette, és mely az árvizek ráuk zúdulása által annyi kiadással sújtotta a társulatot, s a tápasatornának kihasználását mind- eddig lehetetlenné tette, rövid időn meg fog szűnni.

Hogy a csatorna helyzetének ezen oldalról való javulása által nyújtott előnyök kihasználtságának, az igazgatóság kényszerítve volt a sebesfoki átereszenk zsillippé leendő átalakítását munkába vétetni.

Az igazgatóság ezen egészen új mű előállításán kívül, hasonlóan jelentékeny összeget fektetett be két egészen új — kovácsolt vasrács-híd építése végett, mely hidakkal a már egészen használatra alkalmatlanná és az átkelőkre nézve veszélyessé vált fahidakat helyettesítette.

Az öntözést illetőleg, a múlt évben az orsz. Gazdasági Egyesület egy konzorcium alakítását kezdeményezte, mely a csatorna vizének öntözésre való felhasználása által a megye területén a rizstermelésnek nagyobb mérvben leendő meghonosítását tűzte ki célul. És miután a m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszterium előnyök nyújtása által késznek nyilatkozott az alakulandó konzorciumot támogatni, remélhető, hogy az öntözés terén is, rövid időn az eddiginél kedvezőbb eredmény fog elérhető. Ad- dig is azonban, mig ez létesülhet, az igazgatóság igyekezett a csatorna földjein, az arra alkalmas helyeken, minél nagyobb területet rizstermelés alá be- rendezni.

A Ferenc-csatorna tehát nemcsak oleszó szállítása által szolgálja Bács megyének és vidékének kereskedelmi és forgalmi érdekeit, hanem tényezőül szolgál a közvagyonosodás új forrásainak létrehozásában is.

A csatorna bruttó bevétel a lefolyt évben a mellékelt mérleg szerint 265,979 firt 25¹⁰/₁₀ kr. volt; melyből levonva a kezelési, fentartási és beruházási költségeket, 58,133 firt 65 krnyi pénztári fölösleg áll rendelkezésre.

Ezen összeg hová fordítása iránt az igazgatóság a felügyelő bizottsággal egyetértőleg azon javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy ezen összeg, az 1883. évről visszatartott pénztári fölösleg még meg levő részével 62,000 firta kiegészítve, ebből az elsőbbségi kölcsön-kötvény birtokosainak 1% fizet- tessék ki, az esedékes kamatok többi része természetesen javukra könyveltve.

A közgyűlés úgy ezen jelentést, mint a fel- ügyelő bizottság jelentését jóváhagyó tudomásul vette és a felmentvényt megadta.

Megejtve a választás, megválasztottak az igazgatóságba Türr István, Ullmann Károly Pál és Ahlberg E.; a felügyelő bizottságba dr. Suhayda István.

A választás után Türr István tábornok a társulat nevében felkérte Szapáry István gr. kormány- biztost és Leeb Péter miniszteri tanácsost, hogy has- sanak oda a kormánytól, hogy a Béga csatorna ügye elintéztessék.

Szabadka városa, mint kegyúr a ludovikába saját alapítványi helyére Sári Szabó Lajost küldötte. **Stipics József** 1373 firta becsült ingóságai június hó 10-én Szabadkán elárvereztetnek.

Záloglevelek és az árvapénzek kezelése. A belügyminiszter a következő rendeletet becsatolta ki a gyámpénztári egyénekenkénti pénzkészlet rendszerrel az egyes gyármoltagok vagy gondnokoltak pénzeinek a magyar földhitelintézet záloglevelein kívül, esetleg a magyar kisbirtokosok országos földhitelintézetének, az osztrák-magyar banknak, a magyar jelzálog banknak a pesti kereskedelmi banknak és a pesti hazai első takarékpénztár egyesületének zálogleveleibe fektetése tárgyában. A gyámsági és gondnokosági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. t. c. némely intézkedéseinek módosítását és pótlását tárgyaló 1885. VI. t. c. 13. §. 4-ik pontja szerint egyénekenkénti rendszerrel az egyes gyármoltagok vagy gondnokoltak pénzei elkülönítve a hazai intézetek oly zálogleveleibe is fektethetők, melyek a kormány által e célra elfogadhatónak jelentetnek ki. A hivatolt törvény emez intézkedése alapján a magyar királyi miniszterium folyó évi május hó 12-én tartott tanácsában elhatározta, hogy az említett célra elfogadható zálogleveleknek, a magyar földhitelintézet záloglevelein kívül, melyeket a törvény maga is kijelöl, (13. §. 2. pont), a következők tekin- tendők: a magyar kisbirtokosok országos földhitelintézetének, az osztrák-magyar banknak, a magyar jelzálogbanknak, a pesti kereskedelmi banknak és a pesti hazai első takarékpénztár egyesületének záloglevelei. Mirel a törvényhatóságot a megyei (városi) árvaszék- nek, esetleg a megyében létezőt tanácsú városok árvaszékeinek, továbbá az 1877. XX. t. c. 174. §-a alapján gyámsági jog gyakorlataival felruházott községek árvaszékeinek és az 1877. XX. t. c. 285 §. 2-ik bekezdése alapján árvapénzek kezelésére engedélyt nyert községeknek értesítése végett tudósítom. — Kelt Budapesten, 1885. évi május hó 20-án. Tisza, s. k.

O-becsei lev. írja: Hogy mily szomorú kö- vetkezése szokott lenni annak, ha az ember meg nem győződik valamely irat tartalmáról, mielőtt azt alá- írná, kiténik a következőkkel. O-Becsen legutóbb meg- ejtett községi képviselő választás ellen, 12 polgár alá- írásával tellebbezés adatván be illetékes helyen, az annyira telve volt sértő kifejezésekkel, hogy a kik a bitk. 46. §. alkalmazása mellett a fellebbezést alá- írták, egyenként 100-100 firtban elmarasztaltattak, be- ismervén mindegyik azt, hogy a felebbezést aláírták, de azzal mentegőzvé, hogy nem tudák, mit írtak alá. Azért ilyenekben a minél nagyobb óvatosságot nem lehet eléggé ajánlani. — Az illetőkkel, kiket érdekel, tudatom, hogy dr. Kiss György szegedi orvos, a szem- és fülgógyászatban elismert tekintély néhány hónap- it tartózkodásra hozzánk lerándult. — Dr. Schön Lázár legutóbb Ujvidéken tartózkodott magánorvos nálunk telepedett le. — Van tehát orvos elég, de azért a betegségek ne az orvosok számához aránylag szaporodjanak!

A fővárosi statisztikai hivatal kiadott kimu- tatása szerint a vidéki nagyobb városokban a lefolyt évben a következő népesedési viszonyok uralkodtak: Szabadkán (lakosok száma 62,970) született 3003 gyer- mek, elhalt 1959. Születések arányszáma: 47, halálo- zások arányszáma: 31.1. — Zomborban (l. sz. 24,815) szül. 1033, elh. 722. Arányszámok 41.6—29.1. — Baján (l. sz. 19,841) szül. 700, elh. 573. Arányszámok 35.3—28.9.

Helyreigazítás. A „Bácska” multkori számá- ból azon helyen, hol a budapesti vendégművészetre vonatkozó rész elvégződik, a lap törése alkalmával kimaradtak a szövegből a következő sorok:

„Irígylendő ügyességet tanúsított a művész- nő ki- sérésében Kalapsza Bella k. a, ki ismételtén is bebi- zonyította, hogy a legnehezebb feladatot, egy önálló felfogással éneklő művésznőt kísérni, teljes eredmé- nytel képes.”

Ezt a hangverseny leírásának teljessége kedvéért közöljük.

O-kanizsai hírek. Az e hó 24 és 25-én meg- tartott országos vásárunk, valószínűleg az ünnepek miatt kevésbé volt látogatott. Juh és szarvasmarha kevés, ló és sertés nagyobb számban volt, de vevő annál kevesebb. A sertés potomárért sem kelt, a szarvasmarha hacsak valamit mutatott és kis borja volt 100—115-frtig tartott, kelt 90—100 forinton, a kevésbé szép 70—80 firton. Az eladók közül csak a sűr-mérőknek ment jól, kik közül a helybeli koresmá- rokok egyike ugyancsak megjárta a sűr-árendással, ki minthogy nem tőle vette sűrét, az egész készletét le- foglalta. — Ugyan e napok alatt volt községünkben foglalta. — Ugyan e napok alatt volt községünkben foglalta. — Ugyan e napok alatt volt községünkben foglalta. — Ugyan e napok alatt volt községünkben foglalta.

Doroszló, 1885. május hó 28.

Doroszlót, megyénk ez egyetlen nevezetes bucsu- járó helyét, hová rég időtől fogva egybe szokott se- regleni Bácskának vallásos keresztény népe évenként az enyhébb időkben eső négy nagy ünnepen, u. m. az áldozócsütörtökön, pünkösd, szentháromság vasárnap- jain és kisasszonyünnepen, ez idén feltűnő nagy szá- mban látogatták az eddig letellett két alkalommal, kü- bönösen a dunamenti német és bunyevác községekből. A főnősen a dunamenti német és bunyevác községekből. A főnősen a dunamenti német és bunyevác községekből. A főnősen a dunamenti német és bunyevác községekből.

Föltötte épületes tapasztalni a szemlátomást foko- zódó nemes versenyt a közös Anya iránt táplált tisz- telet méltóbb kifejtésében; s szívve, mely ki nem holt, kellemesnél kellemesebb végig tekinteni a magasán lo- bogó Mária-képek alá gyűlt kisebb-nagyobb csoporto- kon; ajkaikon magasztaló ének, szíveikben nőttön-növ- őlkedések, nem csak ültözeteiken, de arcaikon is ünne- plésség és ki nem beszélhető öröm élénk színével. S akinek szemében az előkelő gondolkodásnak multban,

jelenben sértetlen meggyőződése, mely szerint „vallá- sos buzgalom mérfoka és emeltyűje a nép és álla- dom erkölcsiségének” jelentőséggel, sőt teljes érvény- nyel bír, az ha még e mellett bácskai születt, alig veheti közönnnyel a tudomást népünk szellemi és anyagi jólétét igen közel érdeklő, egyáltalán művelődésünkkel szoros viszonyban álló mozzanatról; és a hazafiatlan- ság megbélyegző vádját el nem kerülhetné, ki saját keresztény érzülete híján, annak e helyütt nyilatkozó magasztos jeleit és példáit lenézni nem vétkené, va- lamint nagy foka igényeltetné a kedélyviszárságnak ahoz, hogy mindezek szemléletére emelkedett hangu- latban ne áldja azokat, kik közvetve és közvetlenül rajta vannak e buzgalom ápolásán, terjesztésén.

Ó eminenciájának, a kalocsai főpásztorának, az Istenanya-kultusz emelése körül a római egyházban világra szóló tavali vívmánya kétségkívül elsőrendű tényező volt abban, hogy Máriának e kitüntetett he- lye eddig nem ismert nagy kegyeletben kezd része- sülni; de e mellett a községnek és magának a kegy- helynek új lelkesze, ki nagy buzgalma és rátermett- sége folytán ekkora sikerrel fogott hozzá kettős felada- tának megoldásához, aratja joggal az elismerést min- denkitől, ki az ő rövid ittléte óta az áhitat méltó emelésére eszközölt nagyszabású intézkedéseit csak fu- tólag is megfigyelte. A csinos külsejű kápolna hajóját kifestetvén, nem érzi itt már a belépő azt, mivel egy magyar klasszikus író hazánk, sőt megyénknek is nem egy templomára célozhatott volna hogy: „az üres egy- házak rémeknek valók, nem szív és léleknek.” Kör- nyéke kissé szűk ugyan, de kellemes pázsit takarja. Maga a kápolna nem fogadhatja be különben az ajta- toskodók ötöd részét sem, mirel pünkösd héttőjén, mely nap mintegy 14—15 ezer ember hullámzott a község délnyugati táján a kápolna körül, saját szemünkkel győződünk meg egy kellemetlen, de majdnem vége- tessé vált eset alkalmából.

Folyó hó 25-én a délelőtti órákban ugyanis éppen az istentisztelet kezdetén, a zsufalásig tömött kápolna egyik szegletében tömördek viaszgyertya vetett hirte- len magásra lobbán lángot, az alja alkalmazott pléhasztalkákon szétfolyó forró viaszról. Ennek meg- pillantása és a rémült „tűz van, tűz van” kiáltások pillanatra kínos izgatottságot szültek, de épen csak pillanatig tartott, mert az istentisztelet legkisebb fen- akadás nélkül folyt tovább. Hanem azután, hogy a kintlevők is neszt vették, lehete hallani csoda-dolgo- kat azok szájából, kik a tűznek egyébként színet sem látták. És a híre most már terjed, és növekedik — vajha ne piszkos szándék terjeszse, növezzel! — jó, hogy a tűz maga ily mohón nem terjedt; nagy sze- rencse! akkor magam sem írnám már ezt; sem ezt, se többet. Baleset tehát nem történt, közhelyesséssel találkozott mégis a kápolna aggódo lelkésének ama rögtön kinyilvánított óhajta, illetőleg intézkedése, melynek értelmében tiltakozik a hívek kezeiben tar- tott gyertyák égetése ellen a kápolna belsejében; és éppen mert nem hivatlan kéz nyult a mély jelentőségű kegyeletes szokáshoz, hogy azt a változhatlan helyi körülmények célszerűségéhez alkalmazza, remélhető ez óvintézkedés helyeslése azon körökben is, melyek az e tekintetben támadható f-leértéseket vagy elmagya- rázásokat helyreigazítani legszentebb ügyük érdekében lelkiismeret szerint kötelezzék.

Másnap, pünkösd keddjén ismét tömördek 8—10 községbeli bucsujáró fordult meg lelkeik enyhítésével foglalkozó lelkészük vezetése mellett.

Mindez hogy ne keltené azt a reményt, hogy ha ekkép növekedik a kegyelet tovább is e kedves hely irányában, a mirel pedig egyrészt Horváth Imre a lelkész áldozatkészsége, mindenre kiterjedő gondossága és értelmes intézkedései, másrészt a doroszlói lakos- ság szerettetteljes magyar vendéglátása elég garanciát nyújt, akkor Doroszló innen onnan nemcsak Bácsme- gyének, hanem a Dráva vidékének is legkedveltebb bucsujáró helyévé válik, s hova-tovább előlly úgy a kápolna és szentkút körüli tér kiszélesítésének mint magának a kápolna-épület célszerű megnagyobbításá- nak szükségére.

Doroszló, 1885. május hó 28-án.

Jankovácon, 1885. május 30-án.

Van szerencsém a járásbombi faiskolák jelenlegi állapotát híven és lelkiismeretesen eme közleményben leírni.

Nagyságos Bezerédj Pál kormánybiztos f. évi ápril 27-én 4077. sz. alatti rendelete folytán a fais- kolák hivatalos tavaszi látogatását május hó 7-én megkezdtem

Először is Rém községben jelentem meg, hol a faiskolának területe 2000 □ ölet számít és a köz- ség közvetlen közelében fekszik, szorgalmas javitga- tás után is jó talaju földdé válik.

A faiskolakert kezdetleges állapotú ugyan, (mi- vel a község sem régi) s dacára a kert ifjú korának, benne a csemeték általában jó állapotúak.

A faiskolából eddig a fatenyésztésre megmunkált talajban a nemesített gyümölcsfák tavaszi száma: 126 db. kitűnő szépségű oltványok. A csemeték összes száma: 502 vadoncok és szederfa.

Az eddig való berendezése a kertnek elég szép, amit igen díszít a kertésznek csinos lakása az öntö- zésre szolgáló jó ivóvízzel ellátott kúttal. A kert ál- talában gazmentes és tiszta.

A községi elüljáróság, melynek élén Hirman Miklós jegyző áll, kitartó munkásságot fejt ki a fa- iskola fentartása és virágzására.

A megvizsgálás és a jegyzőkönyv felvétele után tovább mentem Mateovicra, hol a faiskolakert a köz- ségházánál levő telken izlésesen van berendezve. Ter- ülete: 850 □ öl. A talaj kitűnő minőségű, az ösz- szes csemeték, valamint az oltványok igen szépek és egészségesek. A kertet gazmentesen és rendben talál- tam, melynek felügyeletével t. Pukovics Imre köz- birtokos van megbizva, ki is előrehaladott korának dacára odaadó kedvvel és örömmel lát a kert gondo- zását. A szép csemetéknek összes száma: 515 db. nemesített: 320 db. Eladva lett március hóban: 75 db. Befolyt összeg: 6 firt 34 kr. o. é.

Bevégezven itt e teendőket, átrándultam a tő- szomszédos és szép reményekre jogosító Tatabáza köz-

lete
mn.
nius
d. e.
ben
zky
szol-
elő-
öl.
512
mitusv
4 07
5 41
5 52
6.36
7.05
7.37
7.55
8.21
8.42
9.39
9.55
10.12
10.48
11.11
1.40
11.18
11.37
11.56
12.12
12.44
511
mitusv.
3.21
3.56
4.13
4.33
4.53
7.09
2.25
5.05
5.33
6.09
6.25
6.50
7.20
7.47
8.17
8.40
9.16
9.43
10.21
rától reg-
t van ki-

ség faiskolájának megtekintésére, mely a község alatt a nyugati oldalon 2000 ööl a legjobb talaju faiskolákertnek ígérkezik.

A faiskola kezdetleges állapota ugyan, de eddig a fák tenyésztésére elkészített rész tökéletesen megfelel a várakozásnak, s benne a fiatal csemeték összesen mintegy: 700 db. egészséges kinézésű alanyok.

Ez év tavaszán eladva lett: 143 db. nemesített gyümölcsfa, melyből a bevétel tett: 42 frt 45 kr. o. é.

Az elüljáróság, (melynek buzgó vezetője az érdemekben megöszült Deák István jegyző) semmi áldozatot nem sajnál a kert ápolása érdekében, s nevezett jegyző ugyanis sok fáradságot igénylő terhes hivatalának dacára, ki-ki megy a kertbe annak idejében, (mely egyedül neki köszönheti életét) ott órákat töltve sikeresen és kedvesen foglalkozik a csemeték nemesítésével, s így mint községi elüljáró, szép példával jár elő, buzdítva és serkentve a lakosságot a folytonos tevékenységre, szorgalomra és iparkodásra. — Sokáig éljen!

Május hó 18-án székhelyemen látogattam meg a regényes fekvésű faiskola kerteket, levén ugyanis a városnak két kertje, az egyik a város nyugati oldalán 3 katr. hold és 700 ööl, a másik pedig a faiskolák udvarán 540 ööl számít.

E faiskola-kerteket a városi elüljáróság felügyelete alatt a község szakképzett kertésze Tóth Pál kezeli és műveli. A községi jegyző Stündl József mint pomologus és Mészáros Mátyás a városi lakosság rég óhajtott érdemes bírja, kiváló érdeklődéssel és szeretettel viseltetnek a kert ápolására és fentartására; költséget, fuvar, napzamosokat stb. készséggel kiszolgáltatja az elüljáróság a háladatos faiskolákertre; de a fáradságot nem ismerő szorgalmáról ismeretes kertész lelkiismeretesen iparkodik is évenként a községnek jóvedelmét növelni.

Igy a jelen év tavaszán összesen: 1790 db. nemesített gyümölcsfa lett eladva, a befolyt összeg: 275 frt 40 kr. o. é. tett ki. Az elmúlt évben: 300 frt, azelőtt pedig: 400 frt tisztajövedelmet produkált a városi kertész.

Jelenleg e mintaszerűnek mondható faiskola-kertekben a szederfák száma: 9450 db. Gyümölcsfajta: 160,300 db. Nemesített gyümölcsfa: 1793 db.

Május hó 21-én délelőtt a kisszállási uradalmi faiskolákertet szemléltem meg, mely a község közepén a legszebb helyen az uradalmi kastély és kath. kápolna szomszédságában 940 ööl területen fekszik.

A kellően védett és a legcélszerűbben művelt kert Gornig Gyula urad. belmajori intéző felügyelete alatt áll, ki is ernyedetlen buzgóságot fejt ki a kert diszítése, szép karban tartása és izléses beosztása érdekében. Naponként személyesen megjelenik a kertben, oktattva szakszerű utasításokkal látja el a kezelő kertészt. A kert telaja kitűnő, fekvése regényes, lécezett kerítésén kívül ültetett díszeserjék lombjai közül, mely az éneklőmadarak tanyája, este és kora reggel a legkellemesebb madárzene hangzik.

A gyümölcsfa-csemeték összes száma: 1245 db. A szederfatenyésztést az uradalom nagyban kezeli, évenként 5-6000 dbot szétültetett a kies fekvésű és kedves kinézésű mintagazdaságán.

A jegyzőkönyv főlvétele után ismét Melykútra utaztam, mely községnek faiskola kertje 2 kat. hold és 1200 ööl számít. Talaja a fatenyésztésre a legjobbak egyike, tisztán és gondosan kezelik. Szép, egészséges csemetéket és nemesített gyümölcsfát nevel.

Az elüljáróság itt is, mint a többi községben, nagy gondot fordít a faiskolára. A csemeték száma körülbelül 8000 db. Nemesített gyümölcsfa pedig 700 db. különféle jeles fajuk.

A szederfatenyésztés itt is nagyban dívik s gyönyörű példányok láthatók a faiskolában. A kert igen sok és szép termőfával bír, melyek kedvező időjárás mellett gyümölcseikkel bőven fizetnek.

A kert berendezése izléses s jól esik nézni a szemnek a baragos zöld levelű fácskákkal beültetett rónafekvésű rendszeren beosztott táblákat és magágakat.

Ily rendben és tisztaságban találtam e tavaszon is járásomban minden egyes faiskolát, mely alkalommal egyszersmint nagy örömmre és meglepődésemre szolgált, hogy az iskolásfiúk a fanemesítésben, a leánygyermek pedig a konyhatemények és virágok tenyésztésében oktattatnak.

Édes remény táplál jövőre nézve is, hogy a faiskolák állapota a várakozásnak tökéletesen megfelelő. (Valóban örvendetes és követésre méltó állapotok! Vajha a többi faiskola-látogató urak sem sajnálnák a fáradságot ezen vitális ügynek okulás céljából való nyilvános megbeszélésére! Sabjányni urnak, mint régi gyakorlati férfiúnak, e sikerhez, melyben bizonyára neki is szép része van, csak gratulálhatunk. Szerk.)

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor

NYILTTÉR.)*

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a n. é. község szives tudomására hozni, miszerint az eddig a Zrinyi-utcában volt cipő üzletemet szinte belvaros, iskola-utca a Csarsch-fele házba, Goldstein M. úr kereskedése mellé áthelyezem. A miért is a n. é. községnek magamat s szolgálataimat a szives megrendelésekre, valamint új és javítási munkákra ajánlom.

Tisztelettel
Kenderényi Emil,
cipész.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A beteg állatok sajnálatra méltók!

A gazdasággal foglalkozó község szives figyelmébe ajánlom, már is igen nagy kelendőségnek örvendő

ÁLLATI GYÓGYSZEREIMET

a melyek egy nagyobb gazdaságban sem mellőzendők.

Ló-por. Ezen por feltűnő hatással van, keheesség, étvágyhiány s általában mindenféle belső betegségeknel, továbbá jó húsbán, erőben tartja a lovat s tüzet ad.
Ára: csomagonként 35 kr, tíz csomag 3 frt, egy kilo 1 frt 20 kr.

Marha-por. Ezen por kitűnő hatással van a gyomorra, mely az emésztést elősegíti, a vért tisztítja és a tej fejlődését elősegíti. Ezen por használata által nem jöhet elő vérfejes vagy felpuffadás.
Ára: csomagonként 35 kr, egy kilo 1 frt 20 kr, tíz kilo 10 frt.

Disznó-por. Ezen por előidőzi a zabálási kedvet, minek következtében hiznak, s egyáltalában minden betegségnél hasznos.
Ára: csomagonként 15 kr, kilonként 1 frt 30 kr, tíz kilo 11 frt.

Csirke epe lekvár. Minden szárnyas állatoknál használható, a mageledel közé keverendő, elősegíti az étvágyat és megszünteti a dögvéset.
Ára: egy kis tégely 40 kr, nagy tégely 80 kr.

Birka-por. A birkákat megmenti minden lehető bajoktól, feltűnő élénkséget kapnak.
„Restitut fluidum“ lovaknak. Ára: egy üveg 1 fél liter 1 frt, egy liter 2 frt. Minden üveg el van látva használati utasítással.

Kapható
MICHELS GYULA,
gyógyszerésznel
ZOMBORBAN.

24-10

A beteg állatok sajnálatra méltók!

1716. sz.
k. ig. 1885

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye almási szolgabírói járáshoz tartozó Kún-Baja községében leköszönés folytán megüresedett község-orvosi állomásra ennel pályázat hirdettek. — Ezen állomás ez évi június 9-én d. e. 9 órakor Kún-Baján a község házában megtartandó választás utján fog betölteni.

Az állomással egybekötött javadalmazás következő:

1. Évi készpénz fizetés . . . 500 frt — kr.
2. Nappali beteglátogatási díj — „ 20 „
3. Éjjeli beteglátogatási díj — „ 40 „
4. Halottszemlért díj . . . — „ 20 „

A pályázók felhívattak, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt folyamodványaikat ez évi június hó 7 ik napjáig bezárólag alolirothoz beküldjék.

B. Almás, 1885. május 19-én.

Deák Zsigmond

szolgabíró.

(3-2)

1145. sz.
ex. 1885.

Árlejtési hirdetmény.

Vaskút községe által hozott és a tekintetes megyei közgyűlés által folyó évi ápril hó 28-án 452. sz. a. kelt jóváhagyott és így jogerős határozat alapján, alólírott községi előljáróság részéről az ujonan építendő kántori lak és iskolák kibővítése és átalakítási munkákat elkészítésére — ennel árlejtés hirdettek folyó évi június hó 8-ikának d. e. 8 órájára oly formán, hogy a mérnöki tervrajzok alapján szerkesztett költségvetésben megállapított 7964 frt 37 krnyi kiküldési összegnek 10%-tes százaléka, árlejtésni szándékozók által készpénz, avagy óvadék képes papirokban, — az árverés előtt — Tekintetes Latinovits Gyula járási szolgabíró ur mint az árlejtés vezetését teljesítő kezéhez lefizetendő. —

Végül megjegyeztetik, hogy a kellő mennyiségű bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, az árlejtésre vonatkozó többi feltételek a szokott hivatalos órákban a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Vaskúton, 1885. május 22-én.

Pacher Béla, 3-2 Hírman Antal,
jegyző. bíró.

Hirdetmény.

A pacseri határban levő 220 hold (1200 öölével), fákkal körülkerített, egy tagban levő és tulajdonomat képező

első osztályú szántóföld

a rajta levő 40,000 drb jól kiégetett téglával együtt szabad kézből eladó.

A venni szándékozók szóval vagy levélben bővebb felvilágosítást nyerhetnek egyedül és kizárólag nálam mint tulajdonosnál.

Ódry Bischoff Emma
lakik Baján, saját ház.

6-4

Zombor. 1885. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Pályázati hirdetmény.

Ó-Becse mezőváros közigazgatási jegyzői irodájában egy írni hely üresedésben van, ezen állással 400 frt évi fizetés és a jegyző által megállapítandó de 200 frtot legalább évente tevő mellékjövedelem van összekötve

Pályázni óhajtok kötelesek jegyzői szigorlat és eddigi működésüket tanúsító bizonylatot alólírottnak 14 nap alatt beküldeni, és azt beigazolni hogy a magyar és szerb nyelvet teljesen bírják.

Zavisi István,
jegyző.

3-2

Hirdetmény.

A zombori róm. kath. Egyházpénztár kezeletése ennel közhírré teszi, hogy a plébánia lak alatt, ugy melléképületeiben létező 1., 2., 6., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18., 19., 20., 21., 22., és 23., számú bolthelyiségek 1885. évi június 17-én délelőtti 9 órakor az egyházpénztári irodában, nyilvános árverés utján 3 egymásután következő évre, a legtöbbet ígérőnek bérbe adatni fognak.

Az árverési feltételek a pénztári irodában minden nap megtudhatók.

2-1 A róm. kath. Egyházpénztár kezelősege.

309. sz.

bv. 1885.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré tétetik, hogy a hodsághi kir. járásbíró-ságnak 1884. évi 2708./1884. számú elrendelő és a palánkai kir. járásbíró-ságnak 3667/polg. 1885. számú kiküldő végzésével a bácsi segély szövetkezet felperes javára Proties István tovarisovai lakos alperes ellen 150 frt tőke és járuléka erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 596 frtra becsült szobabutor, gabona, szarvasmarha, sertvések stbből álló ingóságok Tovarisován alperes lakásán 1885. évi június hó 6-án délelőtti 8 órakor nyilvános árverés utján azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Palánkán, 1885. évi május hó 22-én.

Haba István,
kir. bir. vhajtó.

96. szám.

bv. 1885.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré tétetik, hogy a palánkai kir. bíróság-nak 1884. évi 376./k. 1884. sz. elrendelő és a palánkai kir. járásbíró-ságnak 376./k. polg. 1884. sz. kiküldő végzésével Fischer József tovarisovai lakos felperes javára Illin Próka, Proties Mija és Dienesz Frigyes tovarisovai lakos alperes ellen 45 frt tőke és járuléka erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 2204 frtra becsült gabona, szarvasmarha, téglá, sertvések stbből álló ingóságok Tovarisován alperesek lakásán 1885. évi június hó 3-án délután 2 órakor nyilvános árverés utján azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Palánkán, 1885. évi május hó 20-án.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.